

Binnen de vaste commissie voor Infrastructuur en Milieu hebben verschillende fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu inzake geannoteerde agenda van de Informele Milieuraad op 14 en 15 mei 2014 in Athene (Kamerstuk 21 501-08, nr. 509).

De voorzitter van de commissie,
P. Jansen

De adjunct-griffier van de commissie,
Van Dijk

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Blauwe groei (blue growth)	2
Internationale klimaatonderhandelingen (2020-doelen)	3
EU Raamwerk Klimaat- en energiebeleid 2030	5

Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben kennis genomen van de geannoteerde agenda voor de Informele Milieuraad op 14 en 15 mei 2014 in Athene en hebben hierover nog een aantal vragen.

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van de geannoteerde agenda van de Informele Milieuraad op 14 en 15 mei 2014 in Athene. De leden van deze fractie zijn over het algemeen positief over de inzet van de Nederlandse regering maar hebben nog enkele opmerkingen en vragen.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van de inzet van de Staatssecretaris tijdens de Informele Milieuraad op 14 en 15 mei 2014 in Athene. De leden van deze fractie willen de Staatssecretaris echter nog enkele vragen stellen en enkele overwegingen meegeven om te komen tot een verhoging van de Europese reductiedoestellingen zoals verwoord in de motie-Van Tongeren/Van Veldhoven¹, aangenomen op 27 november 2012.

Blauwe groei (blue growth)

Met betrekking tot «Blauwe groei» kunnen de leden van de VVD-fractie zich vinden in de inzet van Nederland. Wel hebben de leden van deze fractie, gezien de vele onderdelen die hiermee gemoeid zijn, de vraag of de Staatssecretaris kan aangeven waar de grens ligt van wat Europees geregeld wordt en wat nationaal het beste kan worden opgepakt.

De leden van de PvdA-fractie steunen het initiatief van «Blauwe groei». De leden van deze fractie delen de visie van de regering dat niet alleen nieuwe opkomende sectoren maar ook gevestigde sectoren, die duurzame innovaties ontwikkelen, hierbij betrokken moeten worden. Deze leden wijzen er op dat er ook veel kleinschalige, duurzame initiatieven ontstaan op het snijvlak van visserij en kusttoerisme. Deze leden vragen of deze initiatieven ook in aanmerking kunnen komen voor het beleid van «Blauwe groei».

De leden van de SP-fractie hebben bij de Nederlandse inzet inzake «Blauwe groei» een aantal vragen. De leden van deze fractie vragen wat wordt bedoeld met de reeds volwassen economische activiteiten en hun waardetekens, waarvan de economische potentie nog verder vergroot en/of versterkt kan worden.

De leden van de SP-fractie vragen hoe de groei van de mariene en maritieme sectoren en de daarbij horende werkgelegenheid vorm gegeven kan worden zonder dat dit ten koste gaat van de toch al onder druk staande visstand. De leden van deze fractie vragen voorts waar deze groei zal moeten plaatsvinden (welke sectoren en hoeveel groei). Deze leden vragen hoe het plan van «Blauwe groei» zich verhoudt tot de

¹ Kamerstuk 33 400-XII, nr. 39.

huidige overcapaciteit van de Europese visserijvloot. Welk effect zal dit plan hebben op de capaciteit van de Europese visserijvloot? Mag het plan voor «Blauwe groei» er volgens de Staatssecretaris toe leiden dat deze capaciteit verder toeneemt?

De leden van de SP-fractie lezen dat wordt benadrukt dat «Blauwe groei» in een breder perspectief moet worden gezien. De leden van deze fractie missen bij dit breder perspectief de onderwerpen «groen» en «vis». Er is een groot aantal te beschermen maritieme en Natura 2000-gebieden. De Europese richtlijn voor maritieme ruimtelijke ordening zal volgens deze leden bijdragen aan een doeltreffender uitvoering van de Europese wetgeving omtrent milieu en de mariene wateren. De richtlijn stelt dat uiterlijk in 2020 een goede ecologische toestand van Europese wateren bereikt moet zijn. Ook wordt er in de richtlijn gesteld dat – nadat de bevoegde Ministers van de Europese lidstaten de richtlijn definitief hebben goedgekeurd – de lidstaten uiterlijk in 2016 de richtlijn in hun nationale wetgeving moeten hebben omgezet. Deze leden vernemen graag welke gebieden wanneer worden aangewezen en dringen erop aan hier vaart mee te maken en niet te wachten tot het aflopen van de uiterlijke termijn. Deze leden vragen voorts welke stappen er al zijn gezet voor het aanwijzen van beschermde natuurgebieden op zee.

De leden van de SP-fractie constateren dat de Europese Commissie in het rapport over de toestand van de Europese zeeën kritisch is over het lage ambitieniveau van Nederland. Dit komt ook naar voren uit de Kader-richtlijn Mariene Strategie en het onderliggende rapport² dat specifiek op Nederland ingaat. De leden van deze fractie vinden dat de benadering «doen wat nodig is» om het mariene systeem weer op orde te krijgen en vooral «kansen te benutten» inzake het samengaan van een duurzame economische groei en een gezond systeem, uitgaat van de verkeerde ambitie. De insteek voor de Nederlandse inzet laat naar de mening van deze leden de balans teveel doorslaan naar economische functies. Deze leden vragen voorts hoe in dit kader uitvoering gegeven wordt aan de motie-Polderman³ waarin de Kamer de regering verzoekt te werken aan de borging van de diverse planologische claims door toe te werken naar een Rijksbestemmingsplan voor de Noordzee.

De leden van de SP-fractie vernemen graag wat precies bedoeld wordt met een naar buiten gerichte blik ten aanzien van de wereldwijde kansen in de offshore- en delta-economie. De leden van deze fractie spreken hierbij de hoop uit dat deze keuze niet alleen wordt ingegeven vanuit economische aspecten, maar vooral ook vanuit de benadering van het – in de toekomst – beheersen van wereldwijde klimaateffecten.

Internationale klimaatonderhandelingen, realisatie 2020-doelen

De leden van de VVD-fractie lezen dat er in de Europese Unie en daarbinnen in Nederland sprake is van een overprestatie op het gebied van het terugdringen van de CO₂-uitstoot. De leden van deze fractie vragen de Staatssecretaris of zij heeft overwogen om de maatregelen die genomen worden in Nederland om CO₂-reductie te bewerkstelligen, te verlichten. Zo ja, hoe ziet de Staatssecretaris dit voor zich? Zo nee, waarom is dat niet overwogen door de Staatssecretaris?

De leden van de VVD-fractie vragen of de Staatssecretaris meer kan toelichten over wat nu de inzet op het gebied van CO₂-reductie is tijdens de klimaatop in Lima dit jaar. De leden van deze fractie vragen ook of de

² Article 12 Technical Assessment of the Marine Strategy 2012 obligations The Netherlands

³ Kamerstuk 29 675, nr. 54.

Staatssecretaris overweegt om de ambitie voor CO₂-reductie in Nederland te verhogen. Deze leden zouden in het licht daarvan graag weten wat de invloed van de Nederlandse CO₂-reductie is ten opzichte van de mondiale CO₂-uitstoot. Deze leden vragen de Staatssecretaris voorts aan te geven hoe de landen buiten Europa, die zich hebben gecommiteerd aan het Kyoto-protocol, presteren op het gebied van CO₂-uitstoot. Deze leden vragen waarom er inzake de inspanningsverplichting is gekozen voor het uitgangspunt van het inkomensniveau per inwoner. Deze leden vragen of dit niet leidt tot een vorm van ontwikkelingshulp. Zou het niet eerlijker zijn om de CO₂-uitstoot als leidend principe te hanteren? Kan de Staatssecretaris dit toelichten?

De leden van de PvdA-fractie steunen de inzet van de regering met betrekking tot de internationale klimaatonderhandelingen. Wel willen de leden van deze fractie de Staatssecretaris vragen om te benadrukken dat het de inzet blijft van de EU om te verhogen naar 30% emissiereductie als de rest van de wereld eveneens besluit om meer te doen.

De leden van de PvdA-fractie merken op dat zij voorstander zijn van het in standhouden van de Richtlijn Brandstofkwaliteit, ook na 2020. De leden van deze fractie vragen wat de reden is dat de Richtlijn Brandstofkwaliteit na 2020 afgeschaft dreigt te worden.

De leden van de SP-fractie lijkt de constatering terecht, en vinden dit verontrustend, dat de huidige emissiereductie-inspanningen onder het klimaatverdrag en het Kyoto-protocol onvoldoende zijn om mondiale opwarming tot twee graden te kunnen beperken. De leden van deze fractie begrijpen vervolgens niet waarom deze rake constatering zich slechts vertaalt naar een politieke belofte voor het klimaatverdrag tijdens de klimaatop in Lima dit jaar. Deze leden zijn groot voorstander van het actief inzetten op het ophogen van de bindende afspraken onder het Kyoto-protocol en de naleving van de huidige afspraken. Naar de mening van deze leden dient Nederland het goede voorbeeld te geven door extra in te zetten op dit gebied, bovenop de eerder gestelde doelen. Op dit moment haalt Nederland de gestelde doelen volgens deze leden vooral vanwege de stagnerende economie.

De leden van de GroenLinks-fractie constateren op basis van het recente IPCC-rapport een noodzaak voor aanvullende mitigatiemaatregelen omdat de geprojecteerde opwarming onomkeerbaar neigt naar plus 3 tot 5 graden Celsius. Dat is volgens de leden van deze fractie een forse overschrijding van de veilig geachte en politiek afgesproken begrenzing van plus 1,5 – 2 graden Celsius. Uit het rapport blijkt volgens deze leden dat de tot dusverre genomen maatregelen niet leiden tot het beoogde effect van CO₂-reductie. Deze leden vragen of dit voor de Staatssecretaris aanleiding is om haar inzet voor de te maken Europese afspraken voor 2030-doelen (dat wil zeggen drie bindende doelen voor 1) verlaging van de uitstoot van broeikasgassen 2) een groter aandeel duurzame energie en 3) meer energiebesparing) te heroverwegen. Een politieke belofte voor het klimaatverdrag tijdens de klimaatop in Lima zonder bindende doelstellingen vinden deze leden niet in overeenstemming met de eerder genoemde motie-Van Tongeren/Van Veldhoven⁴

De leden van de GroenLinks-fractie vragen de Staatssecretaris wat de nieuwe IPCC-bevindingen betekenen voor het in 2015 af te sluiten «Protocol de Paris», de rechtsopvolger van het Kyoto-protocol, en voor de inzet van de Staatssecretaris en de Europese Unie inzake dit nieuwe verdrag.

⁴ Kamerstuk 33 400-XII, nr. 39.

EU Raamwerk Klimaat- en energiebeleid 2030

De leden van de VVD-fractie vragen wat de inzet van Nederland is als de doelstelling op Europees niveau van 27% hernieuwbaar de werking van het Europese emissiehandelssysteem (ETS) in de weg staat. Daarnaast hebben de leden van deze fractie de vraag wanneer het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en het Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN) met hun bevindingen komen wat betreft de gevolgen van nationaal bindende doelstellingen en of de Kamer deze informatie vervolgens kan ontvangen. Deze leden vragen voorts of de Staatssecretaris inzichtelijk kan maken wat de gevolgen zijn van de doelstelling voor 40% CO₂-reductie voor de Nederlandse industrie, de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven en de werkgelegenheid. Deze leden vragen de Staatssecretaris de argumentatie van Nederland te handhaven om de CO₂-reductiedoelstelling in de keten van transportbrandstoffen in de Richtlijn Brandstofkwaliteit op te nemen.

De leden van de PvdA-fractie steunen de voorlopige inzet van de regering omtrent het EU raamwerk Klimaat- en energiebeleid 2030. De leden van deze fractie wachten op de uitkomsten van de onderzoeken van PBL en ECN over de gevolgen van nationaal bindende doelstellingen voor duurzame energie; doelstellingen waar deze leden voorstander van zijn.

De leden van de GroenLinks-fractie lezen dat Nederland een doelstelling op EU-niveau van 27% hernieuwbaar kan ondersteunen mits het de werking van ETS niet in de weg staat. Naar de opvatting van de leden van deze fractie is dat een te magere ambitie. Deze leden zijn van mening dat, willen we de opwarming van de aarde onder de 2 graden Celcius houden, we in de richting van 60% CO₂-reductie in 2030 moeten. Deze leden vragen de Staatssecretaris te pleiten voor drie bindende doelstellingen: 1) minder uitstoot van broeikasgassen, 2) een groter aandeel duurzame energie en 3) meer energiebesparing. Hierdoor komen volgens deze leden groene innovaties en efficiënte technologieën van de grond en maken we de weg vrij voor de nieuwe, groene industriële revolutie die nodig is om onze economie toekomstbestendig te maken. Kan de Staatssecretaris bevestigen dat zij deze doelstellingen overneemt?

De leden van de GroenLinks-fractie zijn verheugd te lezen dat Nederland constructief met de andere lidstaten en de Europese Commissie van gedachten wil wisselen over het verder verloop van de besluitvorming over het EU Klimaat- en energiebeleid voor de periode 2020–2030. Tegelijk constateren de leden van deze fractie dat Nederland zich – net als andere lidstaten – bezighoudt met weinigzeggende retoriek als het op wereldwijde klimaatonderhandelingen aankomt. Deze leden vinden dat dit getuigt van een veel te afwachtende houding ten aanzien van klimaatverandering en het veiligstellen van Europese energie-onafhankelijkheid.

Voor de leden van de GroenLinks-fractie is het feit dat Nederland haar inbreng over het Europees klimaatbeleid in de periode 2020–2030 tijdens de informele Milieuraad wil baseren op het Energieakkoord, wederom een bewijs van een te afwachtende houding van Nederland. Het Energieakkoord, hoewel verre van perfect, is volgens deze leden een goede stap voorwaarts voor het Nederlandse energiebeleid. Maar het is volgens deze leden ook slechts een uitwerking van Europese doelstellingen die voor 2020 gelden. Deze leden zijn voorts van mening dat Nederland zich er reeds makkelijk vanaf maakt door slechts de 2020-doelstelling voor het aandeel duurzame energie in 2023 te willen halen. Deze leden wijzen de Staatssecretaris er daarom op dat de doelstellingen uit het Energieakkoord, hoewel ambitieus om te realiseren, slechts een eerste stap zijn om in Nederland voldoende duurzame energie op te wekken en dat dit dus

zeker geen eindstation is. Deze leden dringen er op aan dat de Staatssecretaris zich tijdens de informele Milieuraad laat leiden door de externe urgentie van klimaatverandering en de noodzaak tot het hervormen van de Europese energiemarkt. Deze leden roepen de Staatssecretaris op Nederland een drijvende kracht te laten zijn in het ruimschoots en voortijdig halen van klimaat-, energie- en besparingsdoelstellingen, in plaats van in eindeloze onderhandelingen tot achter de komma te verzanden.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen de Staatssecretaris tijdens de informele Milieuraad te benadrukken dat energiebesparing een «no-regret»-actie is, die zonder langdurige overlegperiodes ingezet dient te worden. Vanwege de vereiste voorinvesteringen stuit volgens de leden van deze fractie elke grote klimaat- en energiemaatregel op allerlei praktische bezwaren. Energiebesparing daarentegen is volgens deze leden een mes dat aan twee kanten snijdt: diegene die investeert merkt direct de impact van verminderde energiekosten plus de algehele opgave voor Europa om over te schakelen op duurzame energiebronnen wordt door energiebesparing makkelijker en goedkoper om te realiseren. Daarmee kunnen, naar de opvatting van deze leden, allerlei transitie-scenario's met schaliegas en kernenergie vermeden worden.

II Reactie van de Staatssecretaris